

Ministar financija gospodin Slavko Linić nakon pape Franje I i predsjednika Josipovića najpopularnija je osoba. Veliko je postignuće kada ministar financija svojom popularnošću nadjača svoga premijera. Kada je tome tako čovjek dadaistički promisli kako je, usprkos svemu, ipak moguće da Franjo Tah i postane Robin Hood. Nikako ne želim umanjiti popularnost ministra financija, ali svakako valja ukazati koliko su hrvatski građani ogorčeni protuzakornim prisvajanjima dohotka i bogatstva.

Hrvatska petu godinu smanjuje gospodarsku aktivnost. Bilo bi to zabrinjavajuće čak da se radi o razvijenijoj i učinkovitijoj zemlji. Mala, otvorena, nerazvijena, tranzicijska zemlja nikako da pokrene gospodarski razvoj. Priča nije od jučer. Priča je stara trećinu stoljeća. Od početka osamdesetih godina prošlog stoljeća hrvatsko gospodarstvo uglavnom stagnira. U radu s kolegicom Sandrom Bebek, objavljenom i dostupnom na ovim stranicama u časopisu Ekonomija/Economics, pokazano je kako hrvatsko gospodarstvo, iako nekad superiorno, nikako da se pokrene i da građani Lijepe naše, konačno, povećaju svoj životni standard temeljem većeg dohotka, a ne, što je bio slučaj zadnjih dvadesetak godina, povećanja kreditnog zaduživanja.

Sve što se je loše moglo zamisliti u proteklih gotovo četvrt stoljeća nam se je dogodilo. I nije nikakvo čudo da gotovo polovina građana Lijepe naše ne vjeruje da bi nam moglo biti bolje u narednih deset godina. Ovako određen odnos hrvatskih građana prema krizi i učinkovitosti vlasti precizno ukazuje da hrvatski građani nemaju više nikakvih iluzija. Usput rečeno ja sam u svojoj knjizi: „Iluzija i stvarnost hrvatskog gospodarstva“ argumentirao zašto je ekonomska politika u Lijepoj našoj bila kontraktivna. Narod je svijestan. Narod podržava ministra financija gospodina Linića jer je jedini smogao snage reći – „Car je gol“; jedini je rekao kako više nije moguće živjeti na kredit i kako dosadašnja politika nije rješenje problema već je novi problem. Upravo zbog otvorenosti gospodina Linića rijetka smo zemlja u kojoj je ministar financija najpopularnija djelatna osoba. Ono što svakako valja naglasiti jest činjenica da gospodin Linić nije smanjio poreznu presiju. Što više porezna presija se je od dolaska Kukuriku koalicije povećala što je, sa svoje strane, dodatno gurnulo gospodarstvo u probleme. Ipak bilo kako bilo gospodin Linić očito najbolje „osjeća“ puls naroda i to mu je uzvraćeno današnjom popularnošću.

Kriza će nastaviti destrukciju hrvatskog gospodarstva. Procjene za slijedeću godinu kreću se od nula do jedan posto rasta BDP-a. Nedutim, nakon višegodišnje krize rast gospodarske aktivnosti od jedan posto nije ništa. Usput rečeno nisam siguran da su stvorene pretpostavke

dinamiziranja gospodarske aktivnosti. Ukoliko nam se bogovi s „Olimpa“ ne smiluju mogli bi i narednu godinu zabilježiti smanjenje gospodarske aktivnosti.

Pri tome valja imati na umu da smanjenje BDP-a nije posljedica samo izostanak najavljivanih reformi, već tvrdoglavno provođenje neoliberalističkog koncepta, s jedne strane, te, s druge strane, rasta državnog aparata, što, s treće strane, daje čudan hibrid koji nije u stanju da osigura proširenu reprodukciju. Predsjednik Josipović pokušava ukazati da nam sudbina nije određena, već da ju sami stvaramo. Predsjednik je u pravu. Međutim, da bi se stvari mijenjale potrebno je konačno u Lijepoj našoj reći „popu pop, bobu bob“.

Papa Franjo I postaje najpopularnijom osobom na Zemlji. Trebao je doći „crveni kardinal“ da bi se javno progovorilo o pogubnosti kapital odnosa i njegovim pojavnim oblicima. Papa Franjo I došao je na Petrovu stolicu u teškim vremenima za Katoličku crkvu, ali i za ljudski rod diljem majčice Zemlje. Iz poruka Pape moguće je iščitati kako je potrebno odmah i sada prihvatiti molbu vjernika iz molitve Oče naš: „... kruh naš svagdašnji daj nam danas i oprosti nam duge naše kako i mi opraštamo dužnicima našim“, kao nužan osnov za izgradnju boljeg, pravednijeg i socijalno odgovornijeg društva.

Vjerojatno će najviše prijemora izazvati dio koji glasi: „... oprosti nam duge naše kako i mi opraštamo dužnicima našim“, međutim u povijesti su poznati primjeri sveopćeg oprosta dugova još od vremena Hamurabijevog zakonika. Dozvolite da spomenem poznati kamen iz Bizerte, po kojem je otkriveno egipatsko pismo, kojim faraon obaviještava svoje podanike da su im oprošteni dugovi. Kad dugovi dođu do nesnosne razine, upravo je to slučaj u Lijepoj našoj, razumno je tražiti rješenja kako smanjiti teret dugova dužnicima. U protivnom, ignoriranje stanja u kojem se nalaze dužnici može rezultirati posljedicama koje nije moguće predvidjeti a kamoli kontrolirati.

Na kraju ove godine, koja će ostati zabilježena kao još jedna iluzija, želim sasvim jasno ponoviti. Hrvatska je mala i nerazvijena zemlja. Ipak, Lijepa naša ima još znatne resurse koji se moraju „staviti“ u funkciju i tako dinamizirati gospodarski razvoj. Dug je velik, ali to nije temeljni problem u Lijepoj našoj. Temeljni je problem nezaposlenost, posebice mlađih i obrazovanih osoba. Propuštena godina svakom nezaposlenom je nenadoknadiv gubitak. Nije to gubitak samo za nezaposlenog, to je gubitak blagostanja za Lijepu našu u cjelini. O tom što valja učiniti pišem od uspostave Lijepe naše. O tome sam javno govorio. O tome ću i nadalje javno govoriti.

Na kraju, želim vam mir i dobro.

Čudna je zemlja – Lijepa naša

Autor Guste Santini

Utorak, 31 Prosinac 2013 18:30
